

Aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft: Alternatieven CO2-bedwelming varkens

Datum: 26 november 2019

Geachte minister Schouten,

Enkele organisaties van de Dierencoalitie en Eurogroup for Animals hebben recentelijk een positon paper gepubliceerd over de noodzaak tot nader onderzoek naar alternatieven voor bedwelming van varkens met hoge CO2 concentraties (80% en meer). Alleen in Nederland worden jaarlijks meer dan 16 miljoen varkens met hoge concentraties CO2 bedwelmd alvorens de slachting. Uit de recente aflevering van Arjan Lubach blijkt temeer dat de maatschappelijke kritiek op deze techniek nog steeds groeit.

De laatste 20 jaar zijn er talloze wetenschappelijke artikelen gepubliceerd die erkennen dat CO2-bedwelming bij varkens gepaard gaat met lijden en verregaande welzijnsproblemen. In 1996 toonden Raj en Gregory¹ reeds aan dat varkens extreem gedrag vertonen bij hoge concentraties van CO2, en dat dit leidt tot ernstige ademhalingsproblemen.

In 2004 concludeerde de 'European Food Safety Authority' (EFSA) dat bedwelming vanaf 30% CO2 aversief is en leidt tot hyperventilatie, hijgen en geïrriteerde en pijnlijke slijmvliezen. De EFSA heeft destijds gepleit voor non-aversieve bedwelming waarbij de ontwikkeling van alternatieve mengsels als hoge prioriteit moet worden gesteld².

---

¹ Raj A.B.M. & Gregory N.G., 1996. Welfare implications of the gas stunning of pigs: 2. Stress of induction of anaesthesia. *Animal Welfare* 1996, 5: 71-78

² European Food Safety Authority (EFSA). Welfare aspects of the main systems of stunning and killing the main commercial species of animals. *The EFSA Journal* 2004, 45, 1-29

Enkele jaren later, in 2008 toonde onderzoek aan dat varkens lijden aan angst, pijn en/of stress gedurende de bedwelming met CO₂³. Meer recentelijke onderzoeken tonen helaas aan dat voordelen voor het dierenwelzijn in het gebruik van alternatieven met argon, LAPS en lage CO₂/stikstof mengsels, onvoldoende zijn en/of dat hier nog wetenschappelijke onzekerheden in bestaan⁴⁵⁶⁷.

Uit uw Voortgangsbrief dierenwelzijn landbouwhuisdieren van 4 september jl. en de financiële middelen die u heeft vrijgemaakt, blijkt uw inzet en uw betrokkenheid naar het zoeken van alternatieven, waarvoor grote dank van ondertekenaars. Hiermee is de oplossing echter nog niet bereikt. Met deze brief verzoeken wij u dan ook om uw verdere inzet in de zoektocht naar alternatieven voor CO₂-bedwelming, op nationaal niveau en in Europees verband.

Samen met Eurogroup for Animals en 60 collega-organisaties in andere lidstaten pleiten wij voor een Europees verbod per 1 januari 2025 op de toepassing van hoge CO₂ concentraties voor het bedwelmen van varkens voor de slacht. Om de sector tegemoet te komen, lijkt het ons redelijk dat voorafgaand aan dit verbod in 2023 een toetsingsmoment gehouden wordt ten aanzien van de beschikbaarheid van commercieel rendabele non-aversieve alternatieven.

Graag horen wij of u bereid bent om samen met relevante actoren in de varkensketen nader onderzoek uit te voeren naar alternatieven voor CO₂ en dit tevens te bepleiten in de Raad en bij uw collegaministers in Europa.

Hoogachtend, namens Eurogroup for Animals en de betrokken organisaties van de Dierencoalitie,

Eyes on Animals

World Animal Protection

Compassion in World Farming

Varkens in Nood

---

³ Rodriguez P. Assessment of unconsciousness during carbon dioxide stunning in pigs. *Animal Welfare* 2008, 17, 341-349.

⁴ Dalmau, A., Rodriguez, P., Llonch, P., & Velarde, A. Stunning pigs with different gas mixtures: aversion in pigs. *Animal Welfare* 2010, 19, 325-333

⁵ Llonch, P., Dalmau, A., Rodriguez, P., Manteca, X., & Velarde, A. Aversion to nitrogen and carbon dioxide mixtures for stunning pigs. *Animal Welfare* 2012, 21, 33-39.

⁶ Atkinson, S, Llonch, P., Algers, B., Larsen, A. and Verlarde, A. A study of aversion and stun quality in pigs stunned in a gas mixture of 80% N₂ and 20% CO₂ compared to 90% CO₂ during commercial slaughter. *Proceedings of the Humane Slaughter Association Symposium 2015, 16th-17th July, Zagreb, Croatia.*

⁷ Gerritzen M.A., H.G.M. Reimert, 2019. Verbeteren dierenwelzijn tijdens CO₂ verdoven van slachtvarkens. Wageningen Livestock Research, Rapport 1181